

[Palle Simonsen]

dagpengebyrden sammenlignet med den ordning, der blev gennemført i forbindelse med augustforlig II. Dette være bare nævnt som et par eksempler.

Men når jeg tager det frem, er det, fordi vi er af den opfattelse, at det er væsentlig mere konstruktivt, at man virkelig søger at bidrage til at sænke omkostningsstigningerne, fremfor at man bare bruger en masse offentlige midler til at sætte nogle beskæftigelsesarbejder i gang, hvoraf mange ikke er særlig produktive.

Det, der skal være konklusionen på mit indlæg i denne debat, er, at det for os er afgørende, at vi får en bedre oversigt over og en bedre kontrol med arbejdsløshedsproblemet omfang, således at vi får et mere realistisk grundlag at drøfte disse ting på, og regeringen må frem til at erkende, at det er investeringslysten i den private sektor, der skal fremmes, for at vi overhovedet kan gøre os noget håb om at nå frem til den målsætning, som ministeren startede sit indlæg i dag med at nævne, nemlig at nå frem til den fulde beskæftigelse.

#### Melchior (CD):

Der er ikke noget, der hedder fuld beskæftigelse. Det er et ord, et udtryk, vi bruger, men det er ikke nogen tilstand, der kan tilvebringes. Skulle vi have fuld beskæftigelse, skulle mængden af arbejdsopgaver inden for produktion, service, distribution etc. svare nøjagtig til det antal hænder, de personer, summen af evner, der er til stede på det samme tidspunkt. Det skulle være så mærkværdig en tilfældighed, at det skulle indtræde bare én eneste dag i et århundrede, at man kan udelukke, at det kan ske, tilmed selvfølgelig i en omskiftelig verden, hvor produkter opfindes, andre udgår, menneskenes behov skifter, det hele kører rundt med os, der er en bestandig tilpasningsproces, da er det ikke muligt nøjagtig at have beskæftigelse til de mennesker, der er arbejdsføre og arbejdslystne på det givne tidspunkt. Det er altså en idealtilstand, og det samfund er lykkeligt, hvor det lykkes at komme nærmest muligt til den idealtilstand.

Hvis min påstand om, at idealtilstanden som sådan ikke findes, er rigtig, må det tilstræbelsesværdige naturligvis være at komme så nær som muligt, og det vil sige, at man

enten er nogle få procent over eller nogle få procent under. Det skal da være klart sagt, at vi i CD foretrækker, at der hele tiden er lidt mere arbejde, end der er mennesker til at udføre det. Meget mere arbejde ville være af det dårlige, for så ville der komme et gevaldigt lønpres, og så ville det pågældende samfunds konkurrenceevne blive ødelagt, ordrer måtte man sige nej til, og pendulet ville svinge til den modsatte side. Hele tiden en tilpas ordrebeholdning til at holde alle hjul og først og fremmest alle mennesker, som kan og vil arbejde, i gang, det er det mest attråværdige.

Der er måske nu nogle, der vil skumle og sige: ja men vi har jo haft en periode på en række år med fuld beskæftigelse. Men det er ikke rigtigt. Vi havde en periode med overbeskæftigelse. Vi havde flere ordrer, mere arbejde at udføre, end vi havde mennesker og apparat til, og derfor hentede vi hundredtusindvis af mennesker fra andre lande til at hjælpe os med dette arbejde. Dette være sagt som en sandsynliggørelse af min påstand om, at idealsituationen ikke har været til stede og ikke kan tænkes at komme til stede.

Men det er en ulykke, i det øjeblik vi kommer nogle procent under med ordrer, med den arbejdsmængde, vi kan få udført, for så går det ud over nogle mennesker.

Grundlovens § 75, som er ny fra sidste revision, og som jo er alle og enhver bekendt, siger, at det skal tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger har mulighed for arbejde på vilkår, der betrykker hans tilværelse. Vi er naturligvis meget tilfredse med, at det står der, men job, arbejde, er ikke noget, man kan lægge på lager, eller noget, man kan lægge frem i et udstillingsvindue. Stillinger er ikke noget, man kan have stående, ligesom man har tomme hotelværelser stående, som folk kan flytte ind i, hvis der skulle komme nogle flere. Arbejdsmarkedet er ikke sådan en svingdør, hvor lige det antal, der passer nogen, kan gå ind og ud, og selv en svingdør har jo visse kapacitetsgrænser – i begge retninger.

Derfor må vi være ærlige og reelt med os selv og hinanden erkende, at der er brug for elasticitet. Vi må indrette, organisere samfundet og dets apparatur sådan, at vi gennem arbejdstidens længde, gennem automatiseringens art, gennem pensionsalderens højde og